

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 2

Maart – April 1949

Redactie-adres:

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25 huis, Amsterdam

Secretariaat:

Mevr. J. Grullemans—van Berghem, Heereweg 19, Lisse

ALS IEMAND U ZOU AANBIEDEN:

Oud zaad voor dezelfde of zelfs hogere prijs dan goed nieuw zaad, of

Kaas van 20+ voor dezelfde of zelfs hogere prijs dan kaas van 40+.

WAT ZOUDT U DAN DOEN?

WEET U dat op iedere verpakking van Kunstmest staan **moet** hoeveel % aan voedingsstoffen daar in zit?

Zo bevat POKON, de bekende Kunstmest voor kamer- en kasplanten, aan zuiver voedsel **65 %**

VERGELIJKT U deze garantie eens met iedere andere garantie.

POKON

is de hoogste kwaliteit ter wereld.

POKON

is zeer gemakkelijk in gebruik door de direct en totaal oplosbare poedervorm

Flessen van 50 gram inhoud 32 cent.

Flessen van 100 gram inhoud 50 cent.

POKON

is het plantendiner waarvan alle planten houden

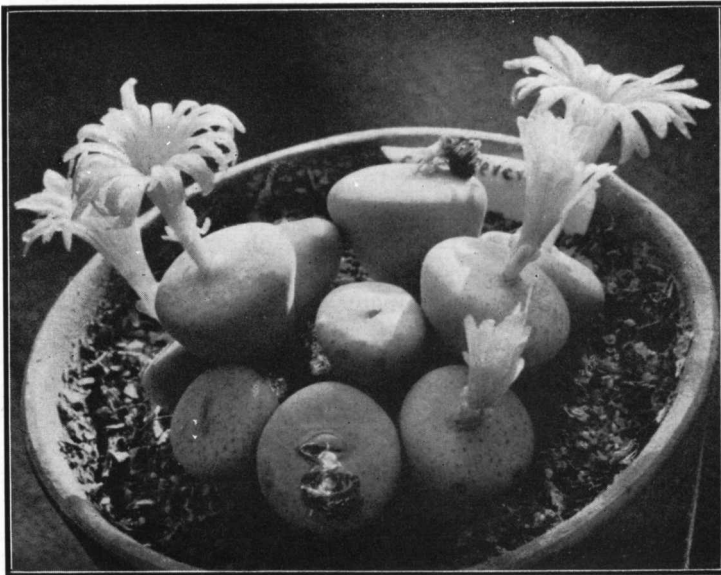

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Conophytum percrassum Schick et Tisch.

door Dr H. W. de Boer

Conoph. percrassum Schick et Tisch.

(foto L. Colette)

HOEWEL *Conophytum percrassum* (door Dr A. Tischer in 1931 in Succulenta (blz. 223) is beschreven en er in 1932 (blz. 84) een afbeelding werd gegeven, waag ik 't er op, aan de hand van bovenstaande fraaie foto van een exemplaar uit de verzameling van wijlen de heer Swüste, een kort artikeltje aan deze soort te wijden.

Van *Conophytum percrassum*, vindplaats Steinbock in Kl. Namaqualand, komen in mijn verzameling een zestiental drie- tot achthoofdige, door mij uit zaad gekweekte exemplaren voor, zodat ik volop gelegenheid heb gehad, de groei en bloei van deze plant waar te nemen.

De naam „percrassum” (= zeer dik) wijst er op, dat men hier, volgens Schick en Tischer, met een vrij grote soort te doen heeft. In de beschrijving delen zij dan ook mede, dat *C. percrassum*, naast *C. Wettsteinii* en *C. Pearsonii*, wel als de grootste der Conophyta beschouwd kan worden.

De naam „*percrassum*” is echter m.i. min of meer onjuist; zeer vele Conophyta (behalve *C. Wettsteinii* en *C. Pearsonii*) vormen grotere corpuscula dan *C. percrassum*. Nu moet ik toegeven, dat de zich in mijn verzameling bevindende exemplaren iets kleiner zijn (corpuscula tot 18 mm) dan die, welke op bijgaande foto (ware grootte) is afgebeeld en waarvan de corpuscula tot 2 cm in doorsnee zijn. Talrijke Conophyta echter, o.m. verschillende soorten van de bilobagroep en nog vele andere, als *C. calculus*, *leviculum*, *globosum*, *pictum*, *jucundum*, *placitum*, *odoratum*, enz. zijn even groot of groter in dwarse doorsnee.

De corpuscula zijn omgekeerd kegelvormig, tot 2 cm breed en tot 2 cm hoog; de bovenzijde is min of meer gewelfd en vertoont in het midden een 3–5 mm lange spleet, welke veelal in een kleine inzinking van het bovenvlak ligt. Na de bloei vormt zich echter hier (bij kruisbestuiving) in het inwendige van het corpusculum een zaaddoosje, waardoor ter plaatse een kleine verhevenheid wordt gevormd en de spleet op een heuveltje inplaats van in een dal komt te liggen. De randen tussen het bovenvlak en het kegelvormige zijvlak zijn nooit scherp, doch steeds afgerond.

De onbehaarde corpuscula zijn donker grijsgroen van kleur, terwijl het gewelfde bovenvlak voorzien is van een vrij groot aantal, „gelijkmatig verdeelde, donkergroene stipjes, welke niet in bepaalde lijnen of groepen zijn gerangschikt; op zijn allerbest kan men hier en daar een enkel stukje van een cirkelvormige (stippel-) lijn herkennen, doch de plaatsing der stipjes is te onregelmatig om van rangschikking in cirkelvorm te kunnen spreken.

In tegenstelling met de mededeling van S c h i c k en T i s c h e r, volgens wie de stippen onduidelijk en soms in het geheel niet of nauwelijks zichtbaar zijn, zijn deze, zowel op de foto, als bij alle 16 exemplaren van mijn verzameling, zeer duidelijk te zien.

Volgens S. en T. bevindt zich aan de uiteinden der spleet een onregelmatig geschulpte, donkergetinte zône; bij alle corpuscula van al mijn planten is de spleet echter nagenoeg geheel omgeven door een smalle donker getinte zône; op de scheiding van deze zône en de lichtere, grijs-groen gekleurde omgeving bevinden zich een aantal (10–16) donkergroene stippen, waardoor een geschulpte rand ontstaat. Er bevindt zich echter aan weerszijden van het middelste deel van de spleet, binnen de donker gekleurde zône een min of meer driehoekig, lichter gekleurd vlekje, waardoor de donkere zône in 't midden van de spleet iets smaller is; misschien moet hierdoor de mededeling van S. en T., dat zich aan de (beide) uiteinden der spleet een donker getinte zône bevindt, worden verklaard; met behulp van een vergrootglas is echter duidelijk te zien, dat de spleet nagenoeg geheel omgeven is door de donker gekleurde zône; slechts in een enkel geval veroorzaken de lichte vlekjes aan weerszijden van de spleet een geringe onderbreking van de donkergroene rand. Daar een en ander van belang is voor de herkenning der soort en de beschrijving van S. en T., wat dit onderdeel betreft, op een dwaalspoor zou kunnen leiden, vermeld ik dit hier uitvoerig.

Conophytum percrassum is een wat trage bloeier; vooral jonge planten, met drie tot zes à zeven hoofdjes geven slechts een enkele of helemaal geen bloem. De planten, die wat ouder zijn en uit een groter aantal corpuscula bestaan, bloeien echter beter; zo vertoonde het op de foto afgebeelde exemplaar, dat tien hoofdjes heeft, acht bloemen. De bloemen zijn geel van kleur en vrij groot; ze steken 1½ à 2 cm boven de corpuscula uit; de bloeitijd

valt vrij spoedig na het beëindigen van de rustperiode, n.l. in September. Tenslotte nog iets, wat de cultuur van Conophyta in het algemeen betreft. Behalve uit zaad, laten de Conophyta zich vermeerderen door stekken. Dit stekken kan zowel voor als na de rustperiode geschieden, dus in het voorjaar, maar liefst vóór midden Mei en na midden of eind Juli. In beide gevallen gelukt het meestal zeer goed, afgesneden corpuscula tot beworteling te brengen. Ik ontving dit jaar uit Engeland, zowel als uit Zwitserland een vrij groot aantal nieuwe soorten, waarvan ruim 90 % goed wortelde. Zoals bekend is, vertonen de Conophyta van Mei tot midden of eind Juli een rustperiode, gedurende welke uiterlijke rusttijd zich echter jonge corpuscula bevinden in de oude vormen. Aan het einde van de rustperiode is het oude corpusculum tot een dunne, vliezige, droge huid geworden en groeien de jonge corpuscula (1 tot 3 in elk oud corpusculum) zodanig, dat zij door de vliezige droge huid van het oude corpusculum heenbreken. Het is nu mijn ondervinding, dat men goed doet, deze oude droge vliezen zoveel mogelijk te verwijderen en dat het zelfs aanbeveling verdient om de corpuscula, die bij gebrek aan voldoende groeikracht zich niet van deze oude omhulsels kunnen bevrijden, in September een handje te helpen, daarbij vooral zorg dragende, dat men de jonge corpuscula niet beschadigt. Doet men dit niet, dan kan het gebeuren, dat verschillende corpuscula, soms zelfs alle corpuscula van dezelfde plant, de winter ingaan, zonder van het oude omhulsel bevrijd te zijn. Deze planten blijven dan geheel van het licht verstoken en sterven veelal in de loop van het volgende jaar, terwijl dit niet geschiedt, als men tijdig ingrijpt en de corpuscula helpt, zich van de oude omhulsels te ontdoen.

Interessante Euphorbia's

door J. A. Janse

Sectie: *Diacanthium* Boiss.

EUPHORBIA NEUTRA Berger, in Sukk. Euph., 71 c. fig. (1907); idem in C. & S. Journ. 13: 114, fig. 65 — No. 24 (1941); *E. grandis* Lem. in Ill. hort. IV, 71, 101, 107, (1857) fide Brown in Flora Trop. Afr. IV, 1, 590 (1915).

Orig. descr.: „Boomachtig, kranswijs vertakt, met dezelfde habitus als *E. abyssinica*, 5–6 kantig, afgezet — geled, leden aan de basis 10–15 cm en meer breed, naar boven toe smaller wordend, waardoor de kanten bochtig verlopend, groen, tussen de ribben diep gegroefd met gebogen nerven naar de areolen. Ribben vlak, haast gevleugeld, doch forser dan de beide vorige soorten¹⁾, tussen de 1–1½ cm van elkaar verwijderde doornparen, slechts zeer weinig uitgehold of bijna recht. Areolen klein, nog door de apart staande, grijs-bruine doornschildjes omsloten, doorns afstaand, 4–5 mm lang. Bladeren klein of omgekeerd-eivormig, breed, naar de basis wigvormig versmald, bovenaan stomp met kort toegespitste top.”

Deze karakteristieke soort werd door Berger reeds in 1907 beschreven naar exemplaren, die hij in La Mortola geregeld onder de namen *E. abyssinica* en *Royleana* aantrof. Met beide soorten heeft *E. neutra* alleen de boomachtige habitus gemeen, doch er zijn duidelijke kenmerken, dat het een aparte vorm is. De oorsprong is niet bekend, doch het is niet te gewaagd

¹⁾ *E. abyssinica* en *similis*.

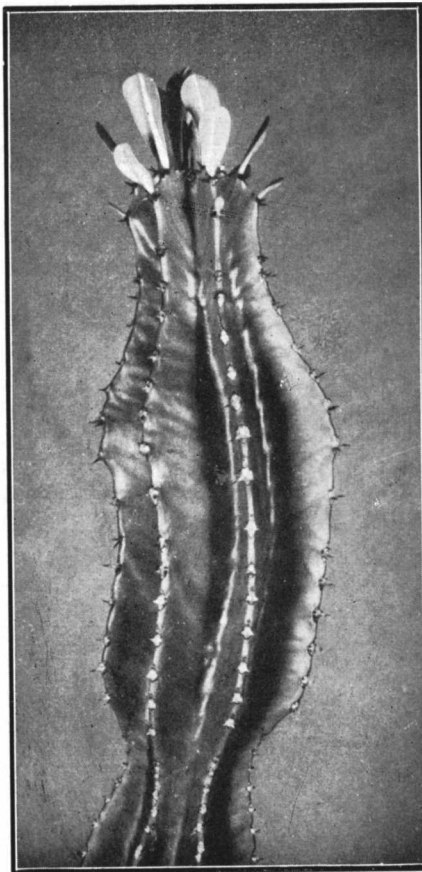
om te veronderstellen, dat ze uit dezelfde gebieden stamt als *E. abyssinica*. N. E. Brown, de auteur der Euphorbiaceae in Thiselton Dyer's „Flora of Tropical Africa”, noemt haar een inwoner van Abessinië en meent in deze plant dezelfde te moeten zien als die, welke Lemaire reeds in 1857 onder de naam *E. grandis* heeft beschreven.

Lemaire beschreef *E. grandis* als „zeer groot en zeer robuust, rechtop-groeiend, nauwelijks vertakt, met 5–6 (of meer?) brede kanten, tamelijk dun, vleugelachtig, diep gegroefd, scherp; diacanthium-soort met de doornparen dicht bij elkaar, klein.” Hij beschreef een exemplaar, dat door Petit en Quartin-Dillon in Abessinië was verzameld en door Lefebvre in 1844 naar Parijs was gezonden. Later (l.c. p. 101) vermeldt hij nog, dat de bladeren klein, spatelvormig zijn met twee kleine klierachtige schutblaadjes aan de voet, die later verdorren en ineenschrompelen. Men kan zulke schutblaadjes bij meer soorten van deze groep aantreffen.

Hiermede is niet gezegd, dat Brown ongelijk heeft, als hij *E. neutra* Berger identiek verklaart met *E. grandis* Lem., doch het is evenmin vaststaand bewezen, en daarom lijkt het veiliger bij deze synonymie voorlopig een vraagteken te plaatsen.

L. Croizat, die een zeer goed kenner der Euphorbia's is, zegt in zijn bekende werkje „De Euphorbio Antiquorum atque Officinarum”, p. 100: „N.E. Brown brengt het als synoniem terug tot *E. grandis* Lem., doch de beschrijvende kenmerken van Lemaire verwerpen deze reductie. Daar Lemaire en Boissier beiden dezelfde exemplaren hebben gezien, waarop Lemaire *grandis* en Boissier *abyssinica* baseerde, is het niet duidelijk op welke gronden Brown *E. grandis* als *E. neutra* determineert, terwijl hij tegelijkertijd Boissier's *abyssinica* als een aparte soort beschrijft, n.l. *E. controversa*. *E. neutra* is ongetwijfeld een geldige naam voor een aparte soort.”

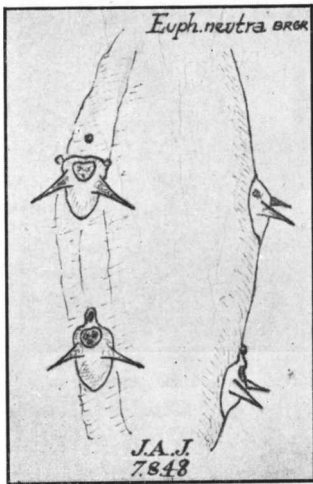
Het zou te ver voeren thans reeds op deze ingewikkelde synonymie in te gaan, hiervoor ontbreekt het absoluut nodige vergelijkingsmateriaal uit Abessinië. De gehele *abyssinica*-groep kan eerst dan definitief gerangschikt worden, als dit materiaal in ruime mate voorhan-

Euph. neutra Berg.

(foto: Janse)

den is en bovenal, als wij over levende exemplaren beschikken, die tijdens de groei kunnen worden geobserveerd. Veel soortbeschrijvingen zijn op kleine fragmenten en onvolledige exemplaren gebaseerd, waarbij in het geheel geen rekening is gehouden met de variabiliteit en het feit, dat gedurende de groei de kenmerken grote wijzigingen ondergaan. Deze *Euphorbia*'s vertonen een sterk periodieke groei, waarbij vorm, grootte en onderlinge verhouding van de areolen, schildjes, doorns etc. zich telkens in mindere of meerdere mate wijzigen. Zo treedt bij sommige soorten dikwijls een gedeeltelijke of zelfs gehele reductie op van de doornparen als de tak bloemknoppen gaat vormen. Naarmate de groei sneller en weliger is liggen de schildjes verder uiteen, en wordt de soms karakteristiek optredende „hornband” onderbroken door groen weefsel, of komen anders dicht bijeen staande schildjes veel verder uit elkaar te liggen. Dit alles maakt een vergelijking naar beschrijvingen alléén zeer moeilijk; een goede afbeelding is daarom van zeer groot nut. Berger's afbeelding van *Euph. neutra* (l. c. p. 72) geeft n.l. een zeer duidelijke aanvulling van zijn beschrijving. In het Amerikaanse tijdschrift, 1941

(l. c. p. 114) komt op een grote foto van een *Euphorbia*-collectie te Vancouver B.C. ook een exemplaar voor van *E. neutra* (no. 24). De overeenkomst van dit exemplaar met Berger's afbeelding en de hierbij afgebeelde plant uit mijn eigen collectie is treffend. Mijn exemplaar is afkomstig van de firma J. Gastaud te Roquebrune (Var); *E. neutra* wordt aan de Franse en Italiaanse Riviera vrij algemeen gekweekt.

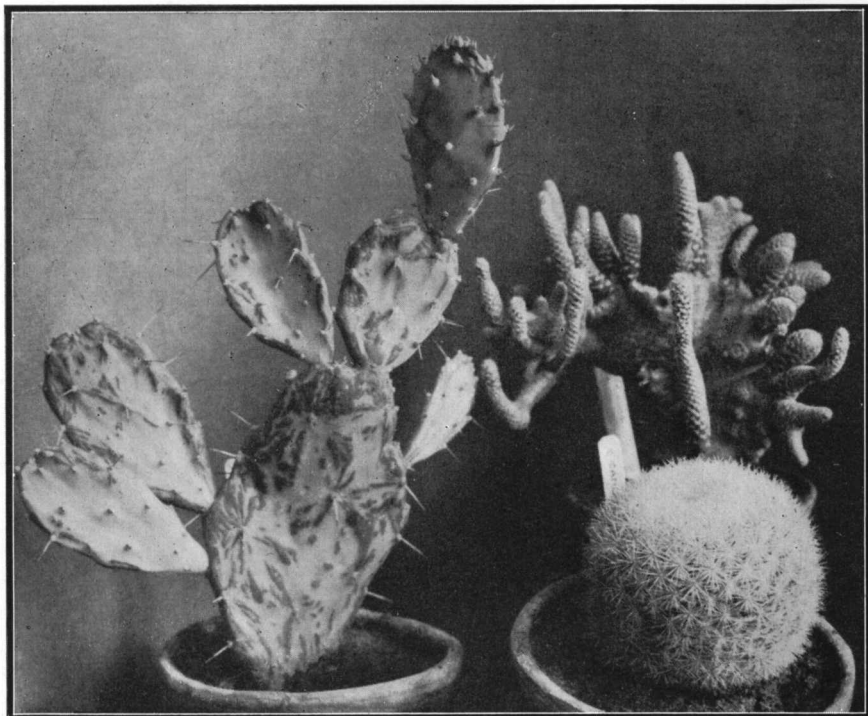
Ter aanvulling van de beschrijving geef ik nog enkele schetsen van de schildjes en de doorns, die eerst lichtbruin zijn en later tot grijs verkleuren. De areolen liggen dicht bij de schildjes, en worden er nu en dan zelfs door omgeven. De lengte der doorns varieëert van 3–5 mm, ze zijn krachtig aan de basis 1 mm dik tot scherp gepunt. Bij het afgebeelde exemplaar worden in het najaar bladeren ontwikkeld, die tot 3½ cm lang kunnen worden bij 1,6 cm breed op het breedste gedeelte. Ongewijfeld is deze welige bladontwikkeling te wijten aan kascultuur.

Schoonheid van onze wilde vetplanten

De heer L. W. J. C. Caron, redacteur van het Vakblad voor Bloemisterij, schrijft ons: In het laatste nummer van *Succulenta* staat een interessant artikel over onze inheemse vetplanten. Dat ook deze succulenten onze aandacht verdienen en dat ook zij grote schoonheid bezitten, valt niet te ontkennen. Vooral niet als wij hen op de natuurlijke groeiplaatsen in overvloed aantreffen. Bij het lezen over de Muurpeper dacht ik meteen aan de weelderige groei van dit gewas tussen het grind van het stationsemplacement van het Holl. Spoor in Den Haag. In de zomer zijn vele vierkante meters fel geel, waardoor zij zelfs de aandacht der treinreizigers trekken, die zoals verschillende malen bleek, hun bewondering niet onder stoelen of banken staken. Wist U dat die zelfde Muurpeper — soms een lastig onkruid — op een plat dak welig kan tieren en met enkele andere vetplanten een eentonig stadsbeeld kunnen opvrolijken?

Opuntia's

door J. J. Verbeek Wolthuys

Op. monacantha Haw. var. *variegata*; *Op. clavarioides* Pfeiff. en
Mam. candida Scheidw.

(foto: Ed. Becht)

„STIEFKINDEREN” heb ik eens gezegd tijdens een Kringvergadering, en ik bedoelde er de *Opuntia*'s mede, die werkelijk in de meeste collecties een plaats als Assepoester innemen. Ze zijn „weinig begeerd en heel niet geëerd.”

Bestaan daarvoor voldoende redenen? Mijns inziens niet. Al moet ik toegeven, dat een collectie uitsluitend bestaande uit *Opuntia*'s een zekere eenvormigheid zou vertonen, het moet mij toch van het hart, dat een collectie uitsluitend bestaande uit *Mammillaria*'s of welk ander succulentengeslacht ook, dat euvel in dezelfde, ja zelfs grotere mate zou vertonen Terecht bestaan de meeste verzamelingen dan ook uit een mixtum van zoveel mogelijk verschillende geslachten, zodat een aangename afwisseling ontstaat. Maar dan is er ook geen geldige reden, om een enkel geslacht te verwaarlozen en dringt zich de vraag op, waarom juist de *Opuntia*'s dit lot beschoren is, planten, waarbij feitelijk de grootste verscheidenheid van vormen wordt aangetroffen. Biologisch verdienen zij het evenmin, want indien men let op haar zeer nauwe verwantschap met *Pereskia*, dan voltrekt zich juist bij hen de evolutie van gewone bladplant tot vrijwel bladloze Succulent, in

welk laatste stadium zich bijna het ganse verdere leger der Cactussen bevindt. Moet ik hier nog wijzen op de grote blijvende bladeren, die zich bij *Pereskia* in niets onderscheiden van de plantendelen, die wij als regel met die naam aanduiden, of op de vlezige, succulente bladeren van *Pereskioopsis*, die eveneens nog van flink formaat zijn, of op de priem- en elsvormige bladvormen bij *Opuntia*, die bij de *Cylindropuntia*'s toch nog blijvend kunnen zijn, maar reeds belangrijk gereduceerd voorkomen en bij *Platyopuntia*'s zich alleen tijdelijk op de jonge loten bevinden en daarbij nog maar enkele millimeters groot zijn of zelfs reeds voor het blote oog vrijwel onzichtbaar zijn geworden. Dit is toch wel iets heel bijzonders, want wij kunnen daarbij het gehele verloop volgen van een voor ons begrip gewone loofboom (sommige *Pereskia*'s) tot sterk succulente, bladloze gewassen.

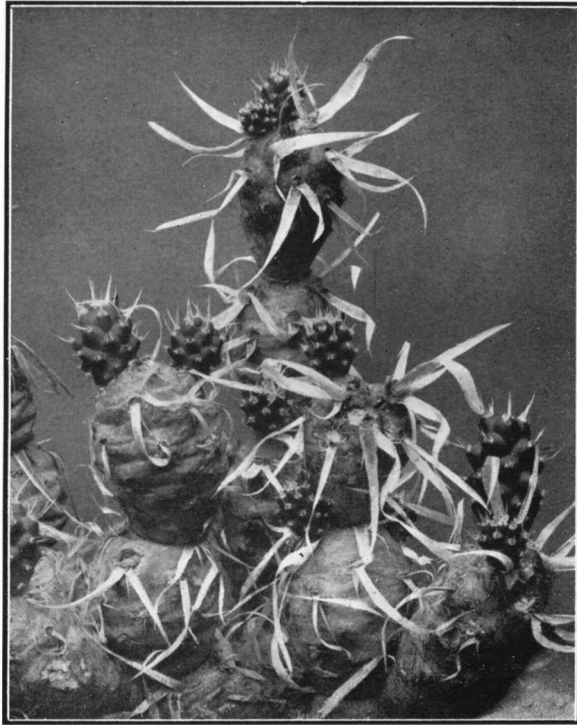
Niet minder merkwaardig is de grote vormenrijkdom, die vooral opvallend is door het belangrijke verschil in de groeiwijze van de *Cylindropuntia*'s, met rolronde stammen en takken, en de *Platyopuntia*'s, met min of meer cirkelronde, platte dus schijfvormige takken, die afmetingen bereiken welke varieëren van een paar centimeters tot plakken met 30 à 35 cm middellijn. Misschien komt dat verschil in uiterlijk nog sterker tot uitdrukking bij enige minder species tellende ondergeslachten. Ik denk daarbij aan vrij sterk cereiforme *Opuntia*'s, zoals *Opuntia Miquelli* Lem. en *Grusonia Bradtiana* (Coul.) Br. et Rose. Verder moet ik ook noemen de *Opuntia*'s met bolvormige vertakkingen, zoals *Opuntia clavata* Eng., *Opuntia glomerata* Haw., de beroemde *Opuntia* met papieren doorns, grote platte op perkamenten strookjes gelijkende doornen, misschien beter bekend onder de synoniemen *Opuntia diademata* en *Opuntia pavyracantha*, *Opuntia ovata* Pfeiff., *Opuntia sphaerica* Först., *Opuntia pentlandii* S.D. en andere. Tenslotte zijn daar dan nog die typische planten (misschien mag ik zeggen tussenvormen), waarbij *Cylindropuntia* en *Platyopuntia* schijnen samen te komen. Dat zijn de *Brasilenses*, die rolronde stammen produceren, waaromheen kransgewijze, horizontaal afstaande zijtakken zijn gegroepeerd, die niet overdik, herinneren aan enigszins gerede *Opuntiaschijven* of aan de takken van sommige *Rhipsalis*soorten. De namen van twee dezer species zijn *Opuntia brasiliensis* (Willd.) Haw. en *Opuntia argentina* Griseb. Ik laat dan nog onbesproken de zeer talrijke, op allerlei wijzen afwijkende *Opuntia*'s, waaronder *Opuntia linguiformis* Griff., die sprekend een ossetongvorm bezit, van welke plant ik eenmaal een stek ontving, die op het breedste gedeelte ± 8 à 10 cm en van basis tot top $\pm \frac{1}{2}$ m mat, waarbij de breedte naar de top geleidelijk afnam tot $\pm 2\frac{1}{2}$ cm.

Inderdaad zou ik geen ander plantengeslacht kunnen aanwijzen, waarbij bij benadering zulke geweldige verschillen vallen aan te wijzen, uitgezonderd de *Mesembryanthemae*.

Ik weet maar één oorzaak, waardoor *Opuntia*'s minder gewenst zouden kunnen zijn, en dat zijn de glochiden, die kleine venijnige prikkertjes, die niets zo gaarne schijnen te doen dan zich van de plant in de hen beroerende hand te boren. Dat is niet prettig, maar er zijn erger dingen dan dit; flink wassen in lauwwater met zeep en soda helpt het euvel al heel spoedig uit de wereld.

Er rest nu nog de aesthetiek. Mooi is een zeer betrekkelijk begrip; wat de een mooi noemt, laat een ander onverschillig, kan zelfs door een derde lelijk worden gevonden. Mijn persoonlijke mening zal hier dus niet de

doorslag geven, maar als ik zo eens in het voorbijgaan bekijk, wat er bij de plantenliefhebbers in het kozijn voor het raam staat, dan ontdek ik daar méér dan iets anders, telkens opnieuw een *Opuntia microdasys* (Lehm.) Pfeiff. of de witte vorm daarvan. Die zet men daar niet neer, omdat men er „niets aan vindt” maar wèl, omdat men door de fraaiheid of het bijzondere van deze plant wordt aangetrokken. En als ik bij mijn huidige kleine verzameling sta, dan ontdek ik daar een grillige, nogal weelderig bedoornde, eenvoudige winterharde *Opuntia*, die naar alle zijden de fris groen ge-

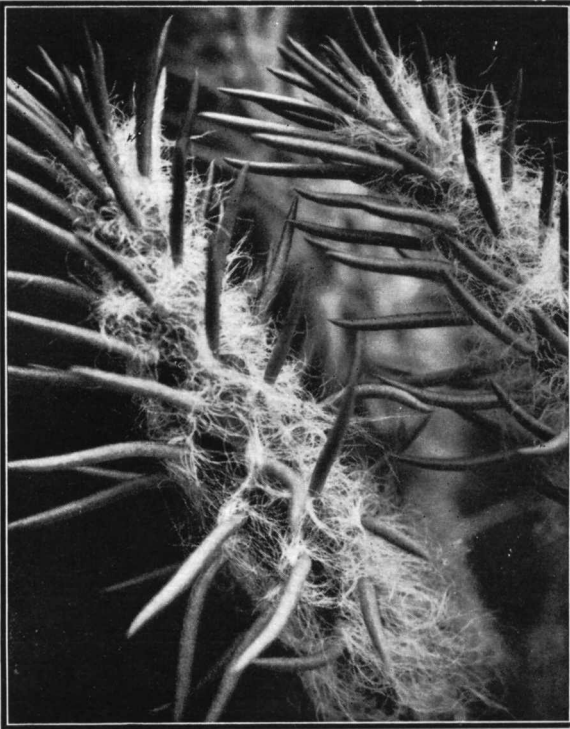
Op. diademata, Lem.

(foto: Fr. A. Haage)

kleurde schijven, die feitelijk takken zijn, uitbreidt, daarnevens het kastanjebruine, al heel merkwaardig gevormde „negerhandje”, *Opuntia clavarioides* Pfeiff., dat nogal in trek is. Iets meer opzij de polychrome, min of meer hartvormige schijven van *Opuntia basilaris* Eng. et Bigel., waarvan in het mooie, oude boek van Engelman en Bigelow een afbeelding voorkomt van een plant, een ruiker van bladeren, die bijna een bloemvorm heeft aangenomen. Heel erg mis ik dan de uiterst fraaie *Opuntia Santa-rita* (Griff. et Hare) Rose, waarvan ik eenmaal een mooi, mij door wijlen Dr J. N. Rose geschonken exemplaar bezat, dat helaas bij mij verloren ging.

Ik zou nu nog verder kunnen gaan en schrijven over de charme van *Opuntia Scheeri* Weber met het fraaie netwerk van gele haren, dat areool met areool kruiselings verbindt, of over allerlei species, die uitblinken door fraaie

beharing of door het bezit van doornen, die ieder in een hulsje geborgen zitten, of door vrijwel absolute afwezigheid van doornen, en ik zou nog vele andere bijzonderheden kunnen vermelden. Maar waarom zou ik dat doen? Het zijn immers echte Assepoesters, die alleen worden geduld, omdat zij enig nut opleveren, wijl zij geschikt zijn om als onderstam te dienen bij entingen. Toch ken ik verzamelaars, die van hun *Opuntia*'s niet gaarne afstand zouden willen doen, en die er dus de waarde van erkennen. Ik heb nu reeds een paar maal de naam Assepoester gebruikt. Welnu, het

Op. vestita S.-D. var. *major* (foto: Backeberg)

was dan toch maar deze jonge dame en niet een van de beide boze zusters, die het muiltje dragen kon en met de Prins trouwde.

Ik geloof niet, dat ik met deze regelen, de *Opuntia*'s tot de favorieten van iedereen zal gemaakt hebben, maar toch vertrouw ik, dat men hen voortaan met andere ogen zal aanzien. Ik durf zelfs te verklaren, dat een bloeiende *Opuntia*, de randen der schijven getooid met de kransen der grote, biologisch ook weer bijzondere bloemen, een allerliefste bruid is.

Tot besluit nog dit: door de plaatsing van enkele *Opuntia*'s tussen de bolvormige Cactussen, bereikt men een afwisseling, die ook de charme van deze laatste nog meer tot haar recht doet komen en ontegenzeggelijk de gehele verzameling spectaculair op een hoger plan brengt. Mij dunkt, wel de moeite waard, om de proef te nemen, temeer daar *Opuntia*'s zonder twijfel de gemakkelijkst te kweken Cactussen zijn.

„Uit eigen ervaring”

MIJN EERSTE STEKJES kreeg ik van een collega, die cactusliefhebber was. Van die oude bekende, nog altijd mooi blijvende plantjes als *Mam. elongata*, *bocasana*, *Wildii*, *Reb. minuscula* e.a.; U kent ze wel. Ik vond ze erg interessant en ze kregen het beste plaatsje op de vensterbank. Geleidelijk kwamen er meer plantjes bij, en ik maakte toen van een oud keukentafeltje zo'n aardig kamerkasje, waardoor ze meteen voor stof gevrijwaard waren; 's zomers zette ik het op het platte dak. Ik was werkelijk onder de indruk, toen ik voor het eerst een *Echinopsis* bloeien zag; het was iets ongewoons. Cactussen zaaien wilde ik ook eens proberen en samen met mijn collega bestelden we zaad. Het lukte; zaaien is een van de prettigste en leerzaamste bezigheden van onze liefhebberij; het zien kiemen, het verspenen van al die gezellige, peuterige plantjes, het is een waar genot. Maar als de zaailingen groter worden vragen ze ruimte. Zaaien kan men binnenshuis heel goed, maar om ze voorspoedig te kweken is eigenlijk een kas nodig.

Ik verhuisde naar Haarlem; natuurlijk naar een huis met een tuin. Toen ik van een vereniging van cactusliefhebbers hoorde, klom ik dadelijk in mijn pen en schreef: Haarlem, 6 Nov. '32 — „Geachte Mej. Karsten. Sinds enige jaren verzamel ik bij voorkeur succulente planten. Ik verzoek U hiermede beleefd om nadere inlichtingen over de Vereniging Succulenta.” — Natuurlijk werd ik lid. Nu werd het ernst en in de tuin bouwde ik een kasje naar mijn toen nog heel bescheiden dromen.

Een kasje, al is het zo klein dat je er amper in kunt staan, is voor onze planten het ware. Wat een genot is het om bij zo'n heerlijk gespannen, vochtige atmosfeer in zijn kasje te kunnen toeven, de planten naar hartelust te kunnen bewonderen in al hun vorm en kleur, de plantenlichamen te zien zwellen terwijl hun groeipunt vol van beloften schijnt. De kringvergaderingen — wat een gezellige club! — brachten me in aanraking met andere liefhebbers, de lezingen verrijkten mijn plantenkennis, de plantenkeuringen stimuleerden de onderlinge ijver om mooie planten te kweken. Nog hangt in mijn huiskamer de fraaie aquarel van *Euph. splendens*, die ik eens bij de keuringen gewonnen heb. Mijn kasje raakte ook spoedig vol, eigenlijk tē vol. Een platte bak in de tuin, een z.g.n. broeibak, bracht uitkomst en bleek voor de planten zelfs ideaal te zijn.

Kas of broeibak.

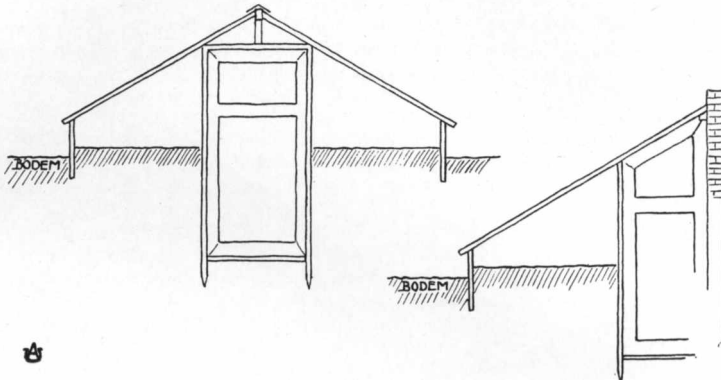
Geen kas kan wedijveren met een broeibak, alleen men kan er geen hoge planten in kweken. Gemakkelijk en simpel is zo'n bak met een raam, dat men naar wens op lucht kan zetten of er bij een mals regenbuitje af kan halen; de meest ideale gieter is de hemel. In een broeibak blijft de aarde gezonder en frisser, een maximum aan licht en gelijkmatige verdeling van de vochtigheid zijn andere voordelen. Men dient voor goede drainage te zorgen, de planten graaft men tot de potrand in; om verbranding te voorkomen dekt men in het voorjaar af met een scherm van latjes, en om ze te beschermen tegen te koude nachten in het vroege voor- of late najaar gebruike men een rietmat. In zo'n bak groeien onze planten voorspoedig, blijven ze mooi gedrongen, goed gedoord, en kan men ze ook goed harden, waardoor ze 's winters veel weerstand bezitten. Een nadeel is, dat men er niet in rond kan wandelen, maar er bij neer moet hurken, je kunt je knieën voelen! Een mooie oplossing hiervoor is de z.g.n. „pit” (een Engels woord, waar ik geen geschikte vertaling voor weet), ik zag die in de Kew-Gardens. Stel U twee rijen broeibakken voor, met hun hoogste kant tegen elkaar, in de grond een loopgraaf en een deur bij de ingang; that's all. Naar mijn mening de meest ideale kas. De warmtebesparing, en dit geldt vooral voor 's winters, is zeer belangrijk, omdat het warmte-afgevend oppervlak tot een minimum beperkt is. Zo'n „pit” is gemakkelijk te vergroten. Echter geldt weer hetzelfde nadeel, meterhoge *Cerei* of *Opuntia*'s kan men er niet in kweken, maar eigenlijk passen zulke heel grote exemplaren ook beter in een botanische tuin.

Cactusmoes!

Van Haarlem verhuisde ik naar Amsterdam; voor mijn planten moest een apart wagentje worden aangehaakt. De verhuizer drukte ik op het hart vooral „de nieuwe weg” te nemen, die wel wat om, maar het minst hobbelig was. Per fiets reed ik de verhuizers achterop, was eerder dan zij in A'dam, maar wie ik onderweg

had gezien, de verhuizers niet. Toen de deur van de cactuswagen voor mijn nieuwe woning openging. allemaal moes! Ik kon wel huilen. Wanneer U verhuist, haal dan liever de planten uit de pot, pak ze elk afzonderlijk in een papier en berg ze in kistjes met stro of iets dergelijks.

Tegen een grote, betonnen schuur bouwde ik een soort broeibak, veel breder en hoger dan zo'n bak gewoonlijk is; een tekening van dit kasje, benevens die van een „pit”, waarvan het bestaan mij toen nog niet bekend was, vindt U in C. en V. 1936; en is hierbij opnieuw weergegeven.

Een loopgraaf werd gegraven, een deur bij de ingang gemaakt, en klaar was mijn kas (zie foto). Maar een paar zweetdruppeltjes heeft het me toch wel gekost. Zoals U ziet was dit eindproduct feitelijk een soort compromis tussen een gewoon kasje en een broeibak.

Wat gebeurde? Het regende dat najaar nogal veel, en op een goede, of kwade morgen stond er water in de loopgraaf; ik dacht, dat het de kas was binnengestroomd. Dus ging ik aan het uitscheppen, maar het water zakte niet; toen ging me een licht op. . . . grondwater! Nu na ruim 10 jaar, heb ik er spijt van ook niet een muurtje te hebben gemaakt, al was het maar een paar stenen hoog, om daar de balken van voor- en zijkanten op te laten rusten; nu zijn ze verrot.

Bij het latwerk van de kas liet de stopverf op de duur hier en daar wat los, met als gevolg hinderlijk lekken in de kas; natuurlijk precies op de planten. Ik heb een paar lange, smalle repen zink genomen (gewoon dakzink), maakte aan weerskanten een smal opstaand randje door het eenvoudig om te buigen, bevestigde met een enkel spijkertje de repen aan de binnenkant van de kas tegen de latten, en het lekken, op de planten althans, was voor goed gedaan.

Specialiseren schenkt een ongekend genot.

Intussen was ik me gaan specialiseren. Hoe ik daartoe kwam? Ik bezat een mooie *Haworthia*, de een zei, het was een fasciata, de ander beweerde het was *attenuata*; één van beide kon het slechts zijn. De beschikbare literatuur bracht geen uitkomst, dus toog ik naar een bibliotheek. Daar vond ik het fraai geïllustreerde werk van Salm-Dyck; ik heb de platen overgetekend en de tekst overgeschreven, ofschoon ik bijna geen woord Latijn verstond. Wat je niet kunt, dan kan je leren. Maar een typische fasciata, dat bleek spoedig, is heel zeldzaam; later heb ik ze uit Z. Afrika gekregen, maar in onze verzamelingen is ze vrijwel onbekend. Zo ben ik me dan geleidelijk op *Haworthia* gaan toeleggen, mij gaan specialiseren zoals dat heet. Ik vond er een ongekend genoegen in. „Specialiseer, het schenkt U méér”, dichtte ik al in C. en V. eerste jaargang; dat „meer” zou ik nu wel in „meest” willen veranderen. Specialiseren wil niet zeggen, dat U zich uitsluitend tot één bepaalde groep zou moeten beperken (hetgeen ik nu, uit ruimtegebrek, wèl moest doen), want naast Uw specialiteit kunt U er een keur der mooiste van de andere soorten op na houden. Door te specialiseren legt men zichzelf beperkingen op in de keuze van

aanschaffing van nieuwe planten. Dat is goed; het verzamelen heeft nu een bepaald doel gekregen en Uw collectie zal U ook niet zo gemakkelijk meer over het hoofd groeien.

In een Amerikaans blad las ik eens de volgende definitie van een specialist: een specialist is iemand, die niets anders weet. Men mag er van denken, wat men wil, ik meen, dat het beter is, in een bepaald onderdeel goed thuis te zijn, dan dat men een veelzijdige kennis heeft, die slechts oppervlakkig is.

Verskil in kweekwijze.

Er is nogal enig verschil tussen het kweken van cactussen en dat van de „andere vetplanten”. De cactussen, afkomstig uit de beide Amerika's, passen zich over het algemeen bij ons in cultuur vrij gemakkelijk aan; vetplanten, waarvan de meeste uit Zuid-Afrika komen, zijn in doorsnee niet zo gewillig. De meeste vetplanten behouden namelijk hardnekkig hun oorspronkelijke groei- en rustperiodes; bij ons groeien ze het best in voor- en nazomer, een tijd dus, waarin de zon haar volle kracht mist. Het kan dus haast niet anders, of ze moeten bij ons, door gebrek aan voldoende licht, meer of minder etioleren, net als een geranium, die spichtig en kleurloos wordt, wanneer ze te donker staan. In de kas zullen ze gemakkelijker etioleren dan buiten. Ik heb eens twee bakjes gekweekt met dezelfde vetplanten, het ene kreeg een plaatsje in de kas, het andere in de tuin. De buiten gekweekte planten bleven gedrongener, werden mooier van kleur – wonderlijk mooie kleuren soms – en kwamen ook veel beter de winter door.

Ideaal zou het zijn, als we onze planten in de volle grond konden uitplanten, maar voor ons bewoners van de koude Westerlanden, helaas een onbereikbaar ideaal. Daar leent ons klimaat zich niet toe, en meestal mankeren ons ook de middelen voor een geschikte kas en de benodigde brandstof. We kunnen de middenweg kiezen en niet te grote planten bij elkaar in flinke bakken uitplanten; asbest-bakken, zoals ook op balkons gebruikt worden, heb ik met succes zien gebruiken. Zet de zaailingen of jonge plantjes niet in van die kleine, knusse potjes van slechts enkele centimeters middellijn – de aarde is meestal of te nat, of te droog – maar plant liever een stel bij elkaar in een flinke pot.

Elk jaar verpotten niet noodzakelijk.

Het verpotten van een vrij grote verzameling planten tegen het voorjaar is een hele karwei. In de laatste oorlogsjaren stonden mijn planten 's winters noodgedwongen in een keldertje. Water geven (zo in het donker!) durfde ik niet, zodat de aarde

stofdroog en vrijwel waardeloos moest worden. Verpotten was dus noodzaak. Potten schoonmaken, aarde klaar maken, de planten weer oppotten, je moet wat over hebben voor je liefhebberij! Gezellig wordt het pas, als je vrouw, wanneer je bezig bent, je bovendien nog vergelijkt met een kleine jongen, die in zand zit te spelen en met vormpjes zandgebakjes maakt. Maar een fris opgepotte verzameling is een lust voor het oog, een genot als het klaar is. Als een plant goed groeit verpot ik niet, òf de verhouding tussen pot en plant moet een wanverhouding zijn geworden. Sommige liefhebbers verpotten hun planten elk jaar, maar wanneer de aarde niet totaal was uitgedroogd – in een kas komt dat niet zo gemakkelijk voor – is verpotten meestal niet nodig, doch alleen, wanneer de plant 't jaar daarvoor slecht of niet gegroeid is. Ik vroeg eens aan een goede kennis, die prachtige planten kweekt, hoe dikwijls hij verpotte. Hij schreef: ik verpot niet elk jaar, een groot aantal heb ik zelfs niet eens verpot sinds ik ze, 14 jaar geleden, ontvangen heb. Ik verpot alleen, wanneer ik merk, dat ze op het eerste water geven in het voorjaar absoluut niet reageren.

Brandstoffen zijn schaars en kostbaar. 's Zomers komen we er zo gemakkelijk toe onze collectie uit te breiden, maar o wee, als de winter komt. Is de collectie niet te groot, en is er binnenshuis ergens een lichte, koele plaats voor te vinden, dan kan men ze 's winters binnen brengen. Na midden November is het in de kas met alle plantengroei echter absoluut gedaan; het is verrassend te zien hoe goed veel planten, de Zuid-Afrikanen vooral na hartje zomer groeien. 's Winters hebben onze planten evenwel een rusttijd nodig, en kunnen we onze brandstof dus net zo goed sparen door ze binnen te halen. Eind Februari krijgt de zon al veel kracht, al is de buitentemperatuur ook nog geruime tijd vrij laag. Dan brengen we de planten weer in de kas, en komt de uitgespaarde brandstof het beste van pas; bij een temperatuur van ca 80° F. gaan de meeste planten weer aan de groei. Op deze wijze verlengen we de groeitijd aanmerkelijk en hebben we van de schaarse brandstof het grootste nuttig effect.

Als de planten weer naar buiten gaan.

Planten, die binnenshuis hebben overwinterd, verbranden in het voorjaar gemakkelijker dan zulke, die 's winters in de kas gebleven zijn. Dat komt niet alleen doordat de laatste meer licht gewend zijn, er is m.i. nog een andere reden. In de kas heerst meestal een meer of minder vochtige atmosfeer, waardoor de aarde, de wortels en ook de planten niet zo sterk uitdrogen, dus de plant aan het zonlicht meer weerstand biedt. Want het is zo, dat een goed gewortelde plant intens zonlicht kan verdragen. Haworthia's b.v., waarvan algemeen bekend is, dat ze in dit opzicht zo gevoelig zijn, kunnen zelfs brandende zon verdragen mits de planten goed geworteld en aan de groei zijn; daar van veel soorten de rusttijd bij ons juist in het late voorjaar en in de zomer valt (zie boven), zullen de planten verbranden, wanneer we ze niet beschermen. Op hun oorspronkelijke groeiplaatsen hebben ze zich aangepast; rozetten die zich sluiten, witte parels, die het zonlicht terugkaatsen, sommige trekken zich in de grond terug, enz.

Forceren wij onze planten te veel? Ik geloof in het algemeen van wel. Kort geleden schreef een Engels liefhebber mij: „Ik heb de indruk, dat men bij U er andere kweekmethoden op na houdt dan bij ons. De planten, die ik uit Holland heb ontvangen, zijn moeilijk weer op gang te krijgen, die uit Amerika daarentegen gemakkelijk. Forceert men ze soms door te veel warmte? Ook geloof ik, dat men bij U gek is op enten, ik haat dat type abnormale planten. De planten ontvangen van Mr. waren echter juweeltjes!”

Behalve dat we onze planten misschien te veel trekken, geloof ik, dat we onze grond in het algemeen te humusrijk maken. In Engeland maakt men een veelvuldig gebruik van leem, die ze daar vaak maar voor het opscheppen hebben. Een Engels auteur schreef over het succesvol gebruik van leem, ook in het grondmengsel voor zaailingen; een Fransman, die het niet geloven wilde vloog er heen (historisch!) en was verbaasd over hetgeen hij kreeg te zien. Ik heb zelf ook de laatste jaren meer leem gebruikt, niet zonder succes. Leem is niet hetzelfde als vette, kneedbare klei, ze is kruimelig; men vindt ze op oude landbouwgrond zoals aardappelvelden b.v.; volgens oud en goed recept is die van molshopen het beste. Löss lijkt mij ook geschikt

Ent niet onnodig. Dat is alléén goed voor planten, die op eigen wortel niet willen groeien, en in gevallen dat U de stekvorming wilt bespoedigen of bevorderen,

De samenstelling van het grondmengsel.

Over de samenstelling van het grondmengsel raakt men eigenlijk nooit uitgepraat, en ook niet uitgestudeerd. Wat heb ik al niet geprobeerd. Had ik met een bepaald grondmengsel of een bepaalde grondsoort het ene jaar succes, het andere jaar viel het weer tegen, zonder verklaarbare oorzaak. Ik ben er jaloers op, zoals sommige handelaren cactussen kunnen kweken. Zonder aan hun vakmanschap iets te kort te willen doen, ligt dat m.i. toch ook wel voor een groot deel aan een geschikte kas, vooral ook het formaat van zo'n kas. In een grote kas is de vochtigheidsgraad gelijkmatig en zijn de temperatuur-schommelingen gering.

Het voornaamste is en blijft, dat de aarde gezond is en fris, en voldoende vochtdoorlatend, daarin groeien de meeste planten goed. Wel is het zo, dat bepaalde plantengroepen aan een bepaalde grondsoort de voorkeur geven, hetgeen we het beste uit eigen ervaring kunnen leren, omdat onder verschillende omstandigheden ook de uitkomsten vaak verschillend kunnen zijn. Bovenal dient men zich vertrouwd te maken met de omstandigheden, waarin onze planten in de natuur voorkomen en zich ook theoretisch enigszins op de hoogte te stellen van de uitwerking, die bepaalde grondsoorten of bestanddelen hebben op onze planten.

Bij voorkeur giet ik met regenwater, dat meestal ook niet zo koud is als een straal uit de waterleiding. Regenwater laat ook geen witte vlekken op de planten achter wat vooral bij het fotograferen van de planten zo hinderlijk is. Ik gun me zelden de tijd om elk potje apart te gieten; behalve dan in het heel vroege voor- of late najaar. 's Zomers giet ik alles maar over de kop, met uitzondering van de planten die dit niet verdragen, maar deze staan dan ook in een apart hoekje. Het is beter één keer de aarde doornat te gieten dan dikwijls een beetje, waardoor de wortels onder in de pot te weinig krijgen; flink doorgieten betekent tegelijkertijd flink doorluchten. Maar zoals reeds gezegd is, niets gaat boven de hemel-gieter!

„Doodgewone” planten!

Een dame (nog wel de beste steun van Uw redacteur) schreef me over „doodgewone” planten. Die ken ik niet, succulenten zijn allemaal interessant. „Doodgewone” planten zijn voor onze liefhebberij juist de beste propaganda; ze zijn zo algemeen verbreid, omdat ze ook algemeen in de smaak vallen, heus niet alleen, omdat ze zich gemakkelijk vermeerderen. Soorten zijn meestal zeldzaam, omdat ze zich bij ons niet aanpassen, wat ze ook vaak aan te zien is. Van één gezond, mooi gegroeid „doodgewoon” exemplaar heeft men meer plezier dan van tien krukkende curiositeiten. Ik ben na vele jaren juist weer eens teruggekomen op koffiebontje en veterplantje; wat een mooi, decoratief goed, ze kunnen met de zeldzaamste planten gerust wedijveren.

„Ick waeck”. In een der vorige nummers luidde, onder de rubriek hersengymnastiek, een der vragen: wat doet men met een persoon, die naar onze planten komt kijken en iets voor succulenten voelt? Het antwoord moest vanzelfsprekend luiden: zijn liefhebberij stimuleren en alles proberen om deze persoon als lid voor onze Vereniging te winnen. In Amsterdam (daar moet je net de Amsterdammers voor hebben) werd deze vraag beantwoord met: Opletten, dat ie geen planten pikt! Waar is, dat men helaas niet iedereen zonder toezicht in de kas kan laten. Zo moest de jongedame op bijgaande foto altijd weten of een plant soms erg steekt, en heeft ze wel eens de aardigheid om in de blaadjes van vetplanten te knippen, om te zien of het wel degelijk „sapplanten” zijn.

Het werven van nieuwe leden is helemaal niet zo moeilijk als het lijkt. Nu elk lid ook nog een paar gratis stekjes ontvangt — deze stekjes zijn de contributie wel haast waard — is het werven van nieuwe leden veel vergemakkelijkt; soms zelfs bemoeilijkt, want het gebeurt wel, dat een aspirant-lid zich afvraagt of het wel werkelijk waar kan zijn, dat men zo veel biedt voor zo'n geringe prijs. En dat nog wel in deze dure tijd!

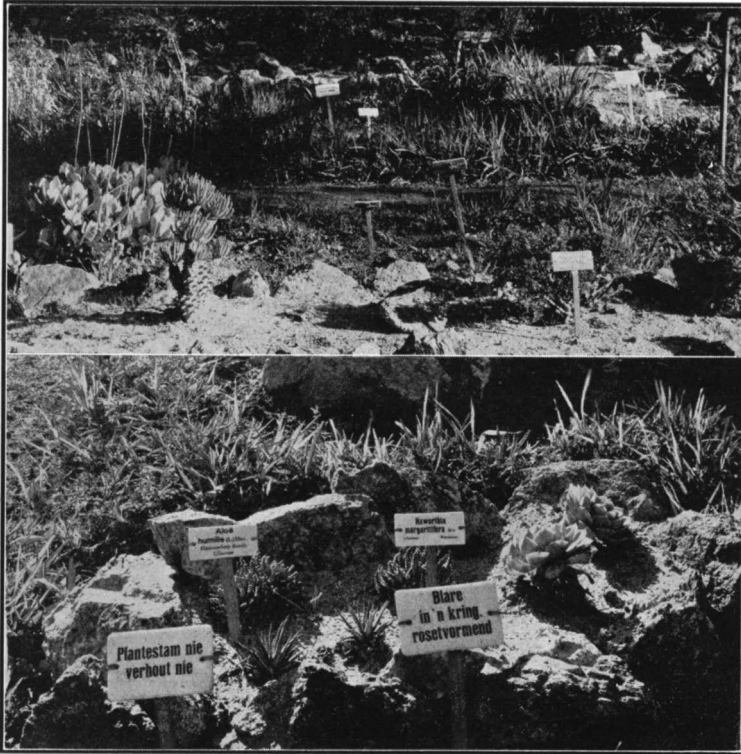
Mijn ondervinding is, dat een plantenliefhebber eigenlijk beter in zijn geld moest zitten. Ik ging dan ergens buiten wonen, bouwde een mooie kas plus „pit” volgens allernieuwste dromen en ging mijn plantenmateriaal zelf op hun oorspronkelijke groeiplaatsen zoeken!

Ervaring is de beste leermeesteres.

A. J. A. Uitewaal.

Die gebruik van vetplante vir wetenskaplike doeleindes

Deur H. Herre.
(Slot).

Bot. Tuin te Stellenbosch

Biologiese Afdeling

Die meeste van hierdie bo-genoemde plante word ook in die tuin op die bepaalde plek gewys. Oor die sukses, wat die plante met al hierdie inrigtings bereik, kan 'n mens die volgende sê: In die Ceres-Karoo b.v. en rondom Laingsburg is die reënval maar iets oor die vier tot vyf duim per jaar, as dit elke jaar reën. Soms gaan die hele jaar verby sonder dat daar reën was. Dit is in hierdie periodes dat die plante dit maar moeilik kry om te bestaan. As 'n mens na 'n groot droogte in die veld van die Karoo loop, dan kan 'n mens sien hoe baie plante, ten spyte van al hulle inrigtinge teen droogte, tog ten gronde gegaan het. Nou word hierdie tyepe van plant gekenmerk deur 'n eienskap om water te behou, en dus nie water af te gee nie — althans nie maklik nie. Dit is die gewone sienswyse, en derhalwe word hierdie plante as Xerophyte bestempel. Sommige plantkundiges egter meen dat hierdie plante gekenmerk word deur die hoedanigheid om water uit die grond te krij, wat die ander planten nie in staat is om te doen nie. Hulle kan dus meer droogte verdra, want hulle is nog altyd in staat om die klein hoeveelheid water in die grond uit te haal as die ander plante al verdroog het. Die toekomst sal ons moet leer watter van hierdie twee sienswyse die oorwinning sal behaal.

In ander afdelings van ons „Biologiese Afdeling” wat die besoeker iets omtrent die

veelvuldige plante-lewenswyses wil meedeel, wys ons ook nog vetplante soos b.v. by die kompasplante waar *Rochea falcata*, *Euphorbia coerulescens*, *E. tuberculata* ens. baie goed wys wat hier voorgestel sal word. Die reduksie van die blaarskyf wys b.v. *Euphorbia elliptica*.

By die onderafdeling: „Stamme en blare hoofsaaklik vir assimilasië ingerig” word onder „tapytvormende” die Stapelieae en ook sekere Lampranthus- en andere vygiesoorte gewys, terwyl vir „Plante met takke wat aan hulle punte wortels vorm” b.v. *Sarcostemma viminalis* weer 'n pragtige voorbeeld gee. By: „Plante met bo-aardse wortelvormende dele” is natuurlik die Kleinia-soorte veral *Kl. articulata* baie bruikbaar, maar netso ook *Aloë mitriformis*. — Onder die slinger- en rankplante is b.v. *Fockea* bruikbaar, omdat dit regsrankende is. By die „Uitspreidende klimplante” verdien *Pelargonium gibbosum* weer om gewys te word, terwyl vir die „Blaarrankende plante” *Cissus Dinteri* uitstekend is.

In die onderafdeling: Bestuivingsinrigtinge en verhouding van die blom tot die insekte kan onder die opskrif: „Blomme deur Diptere bestuif” heelwat van ons Euphorbia-soorte bv. *E. caput-medusae* ens. gewys word. Vir die gedeelte Vlieëblomme: Aasblomme is daar natuurlik niks beters nie as ons Stapelieae. Vir die „Blomme wat in 'n ketelholte insekte vang, gebruik ons ook *Ceropegia* en *Brachystema*-soorte. Tipiese „Byeblomme” is b.v. meeste van ons Lampranthus-soorte. As skoenlapperblomme wat deur „Skoenlappers” in die dag besoek word, is b.v. *Rochea coccinea* uitstekend. Onder „Voëlblomme” wys ons Cotyledon- en Aloë-soorte en dis lieflik om gedurende hul blomtyd die dikwels pragtig gekleurde heuningsvoëltyjies te kyk, hoe hulle dit verstaan om by hierdie blomme aan die heuning te kom. Vir die gedeelte „Oopgaan en sluit van blomme” is ons Lampranthus-soorte en heelwat ander vygiesoorte ook uitstekend, net soos b.v. *Euphorbia obesa* vir die „Tweehuisige plante”.

In die onderafdeling: „Verspreidingsmiddels van vrugte en sade” is ons vetplante ook weer baie nuttig, want by die „Uitskietvrugte” behoort meeste van die Euphorbia-soorte, wat seker reeds menige liefhebber tot sy spyt moes ondervind! Saad wat deur reënwater versprei word, het amper almal van die vygies (*Mesembrianthemum*-geslagte), terwyl die „Saad met haarbossies” deur die Stapelia-soorte eerste klas gewys word, maar heelwat van die Compositae het dit net so. Baie ligte saad het almal die Crassulaceae wat dan ook deur die wind versprei word.

Aldus kan die vetplant in 'n botaniese tuin ook op heelwat ander maniere tentoongestel word as wat dit oor die algemeen die geval is.

Oor ons poslein-etiket waarop almal hierdie bogenoemde verduidelinkies verskyn, moet daar ook nog 'n woordjie gesê word. Die hoof-afdeling word daarby reeds deur 'n taamlik groot, ovaal plaat gekenmerk, terwyl dit by die onderafdelings vierkantig is. Die name van die plante wat daarby behoort, word dan weer meestal op klein poslein-plaatjies gewys, wat meer lank as breed is, of ook weer amper rond is, sodat 'n mens alreeds vanuit die vorm en grootte van die etiket kan uitmaak wat dit wil wys. Aldus help die vorm reeds daarby mee, om duidelyk te maak wat op die etiket gesê word, sodat 'n student gou daarmee sal reg kom.

Foto-wedstryd.

Denk aan de tijdens het jubileum te houden foto-wedstryd, waarvoor fraaie pryze beskikbaar word gestel. Zij, die wensende deel te nemen, gelieven hun adres spoedig te willen opgeven aan de redacteur, die gewenste inlichtingen gaarne verstrekt.

Clichéfonds 1948

INKOMSTEN:

Saldo 1947	f 654.85
Zaadverkoop na aftrek porti ..	„ 232.34
Zaadverkoop verg. Zaandam ..	„ 4.10
Gift van Mevr. v. Vr. de C. en Hr U.	„ 2.—
Plantenverkoop en Verloting verg. 's-Gravenhage	„ 57.90
Verkoopplanten door de Hr D. ..	„ 13.50
Verkoop oude jaargangen van Succulenta ..	„ 6.10
	f 970.79

Apeldoorn, 6 Nov. 1948.

J. J. E. v. d. THOORN.

UITGAVEN.

Cliché's voor tijdschrift	
en folder	f 529.46
„Lithops” door Prof. Nel voor Bibliotheek ..	„ 69.10
3 Abonnementen in ruil voor zaad ..	„ 12.—
Saldo	„ 360.23
	f 970.79

Gezien en accoord bevonden.

Voorburg, 11 Nov. 1948.

NOTEBOOM.

Bestuursmededelingen

Volgens artikel II van het Huishoudelijk Reglement treedt ieder jaar een derde der leden van het hoofdbestuur af. De aftredende leden zijn terstond herkiesbaar.

Volgens het opgemaakte rooster zijn dit jaar aan de beurt van aftreding:

1. De heer A. J. J. van Hoorn te Eindhoven.
 2. De heer G. J. Mol te Amsterdam.
 3. De heer J. A. Janse te Hillegom.
- De heren C. J. Mol en J. A. Janse stellen zich wederom beschikbaar, de heer van Hoorn wenst zijn functie neer te leggen. Het hoofdbestuur stelt als candidaat voor: de heer C. H. A. Smulders te Eindhoven.
- De afdelingen, de leden der afdelingen en de verspreid wonende leden kunnen candidaten stellen.
- De namen van eventuele kandidaten moeten voor of op de eerste April bij het secretariaat zijn binnengekomen.

Secretaresse.

LEDENACTIE!

Onder dankzegging ontvingen wij het volgende schrijven:

Enige maanden geleden werd ik lid van „Succulenta”. Kort daarop ontving ik, netjes verpakt en op naam, drie plantjes t.w. Mam. bocasana, Digitorebutia eucauleptana, en Stapelia variegata. Het pakje vermeldde geen gegevens over afzender of schenkers. Van de Secretaresse vernam ik, dat de plantjes door de leden voor nieuwe leden waren afgestaan en de verzending werd verzorgd door de heer J. Kroon te Voorschoten.

Mijn hartelijke dank aan de schenkers en de heer Kroon. Deze geste van de leden tegenover de „nieuwelingen” wordt ten zeerste gewaardeerd.

J. E. C. Parren, Roosendaal.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

Te koop aangeb. Succulenta '26 — '27 — '28 — '29 — '30 — '31 — '32 — '33 gebonden; '34 — '47 — '48 ongebonden; Cact. en Vetpl. '35 — '36 — '37 — '38 gebonden; '39 — '40 — '41 — '42 ongebonden. Gebonden exempl. f 5.—, ongebonden f 3.— per jaarg. Mevrouw J. C. Schreuder v. d. Berg, Dr D. Bakkerlaan 71, Bloemendaal.

E. Shurly, 7 Deacons Hill Road, Elstree, Herts (Eng.), redact. v. h. Cact. and Succ. Journal of Gr. Britain, vraagt Nederlandse boeken over Cactussen in ruil voor Engelse.

J. C. M. Banda, Bildtschestraat 65, Leeuwarden, biedt te koop aan vakkundig gebouwde, uitneembare zomerkas, 260 cm breed, 160 diep en 210 hoog, geschikt voor ca. 300 planten. Tabletopervlakte 250 x 125 cm. Prijs f 250.— of in ruil voor cactussen.

Een cactusliefhebber in België, J. van Herle, Ten Eckhovelei 131, Deurne (bij Antw.) vraagt ter overname Onze Cactussen door G. D. D. en Blätt. f. Kakteenf. van Backeberg.

JAARGANG 1947/1948.

Leden, die de jaargangen 1947 en 1948 van Succulenta willen laten inbinden, kunnen deze jaargangen opzenden aan Boekbinderij G. Sterk, Westeinde 187-187a, 's-Gravenhage, Tegen betaling van f 3.00 per postwissel aan dit adres (portokosten van terugzending inbegrepen) ontvangen zij hun tijdschriften terug, keurig ingebonden in één bandje, bedrukt met titel en jaargang.

Ook kunnen losse bandjes à f 1.35 geleverd worden.

De afzender wordt verzocht zijn adres nauwkeurig te vermelden.

**import
export**

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen

Succulenten

J. KROON

Cactuskweker

DONKLAAN 17 - VOORSCHOTEN

Verenigingsnieuws

De heer H. M. Roan, redacteur en secretaris van de Engelse National Cactus and Succulent Society, woonde op Zaterdag 19 Februari een vergadering bij van het hoofdbestuur ten huize en als gast van onze redacteur. De voorzitter, de heer Buining, sprak een hartelijk woord van welkom tot onze Engelse gast, waarop deze replieeerde en de groeten van de 1600—1700 leden van genoemde vereniging overbracht. De uitgebreide agenda (op de agenda stond o.a. het winnen van leden en internationale samenwerking) gaf aanleiding tot levendige gedachtenwisseling over velerlei verenigingsbelangen waaraan ook door de heer Roan kon worden deelgenomen daar hij het Nederlands niet alleen goed kan verstaan, maar zelfs goed spreekt.

KRING 's-GRAVENHAGE.

In de op 20 Jan. j.l. gehouden vergadering werd de hr Notenboom, die op doktersadvies zijn functie als penningmeester van de Kring, moest neerleggen, hulde en dank gebracht voor zijn belangrijk werk in de afgelopen 15 jaar verricht. Bij monde van de heren J. J. Verbeek Wolthuys en C. Bommeljé werd de scheidende penningmeester hartelijk toegesproken, enige boeken werden hem als blijk van waardering overhandigd.

Voor mevr. Notenboom waren er bloemen. Een 4-tal interessante films over het wondere plantenleven besloot deze geslaagde bijeenkomst.

PLANTJES VOOR NIEUWE LEDEN.

Na 15 Maart worden alle nieuwe leden voorzien van enkele gratis plantjes. Mogen wij oudere leden, die dubbele exemplaren kunnen afstaan, vriendelijk verzoeken voor dit doel materiaal te zenden aan de heer J. Kroon, Donklaan 17, Voorschoten.

NIEUWE LEDEN:

Mej. A. Mekes, Soestdijkschekade 292, 's-Gravenhage.

G. J. van Es, Dacostalaan 122, Rijswijk (Zuid-Holland).

T. J. H. Franken, Bazarlaan 23, 's-Gravenhage.

G. A. J. van Schooten, Marktplein 46, Apeldoorn.

E. J. van Deelen, Windslaan 2, Almelo. Willy Mulder, Helvoirtscheweg C 21 B, Vught.

Lex Ernst, Diependaalschelaan 269, Hilversum.

Mej. D. Brocaar, Oosterstraat 27, Leiden.

A. J. Oostveen, Pr. Hendrikkade 126 III, Amsterdam.

B. de Vries, Snoekjesgracht 3 II, Amsterdam.

H. J. Duin, Transvaalkade 32 I, Amsterdam.

J. P. M. Aghina, Kerkstraat 70, 's-Hertogenbosch.

Mevr. A. B. Nonnekens, Crayenesterlaan 75, Haarlem.

J. Wernaars, Jubertstraat 1 A, Leiden.

Mevr. Leo Gonnissen, Edm. Thieffrylaan 52, Mortsel, België.

O. Neijssel, Korenbloemstr. 135, Zwolle.

G. Adriaans, Thorbeckeplein 18, Amersfoort.

B. J. Derksen, Albert Kuipstraat 60, Amersfoort.

G. Florijn, Utrechtscheweg 163, Amersfoort.

L. den Os, Lange Lijsbetsteeg 8, Leiden.

Mevr. T. A. van Marle-Coates, Joh. Verhulststraat 91hs, Amsterdam-Zuid.

Pierre van der Hoeven, Guldenberg 8, Antwerpen, België.

ZAADVERKOOP CLICHEFONDS.

Zo juist ontvangen:

Cer. pervuvianus	f 0.30
„ Spachianus	„ 0.30
Trich. cer. lamprochlorus	„ 0.30
Feroc. coloratus	„ 0.30
„ gladiatus	„ 0.30
Opuntia basilaris	„ 0.30
„ erinacea	„ 0.30

per pakje van 20 zaden.

Opuntia 10 zaden p. pakje.

Aanvragen te richten aan: Mej. J. J.

E. v. d. Thoorn, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij W. J. van Kempen

★

Driehuizerweg 327 - Brakkestein, Nijmegen - Telef. 23377